

Венеціанська комісія вважає, що у законопроекті про засади державної мовної політики недостатньо гарантій використання та захисту української мови.

Як повідомила УНІАН голова Відділу демократичних інституцій та фундаментальних прав Венеціанської комісії Артеміда-Татьяна Кіска, про це йдеться у висновках Венеціанської комісії щодо проекту закону “Про засади державної мовної політики” народних депутатів Сергія Ківалова та Вадима Колесніченка, схвалених сьогодні на засіданні Комісії у Венеції.

“Одна із слабких сторін нинішнього проекту – які гарантії для забезпечення належного рівня використання та захисту української як державної мови. Тому Комісія вважає, що необхідно щось зробити для того, щоб забезпечити цей баланс не лише на папері, хоча й на папері ще потрібно змінити окремі речі, але й як це зробити на практиці”, - сказала представник Комісії.

“Залишається питання, наскільки, враховуючи специфічну ситуацію в Україні, достатніми є гарантії в нинішньому проекті закону для консолідації української мови як єдиної державної, та щодо її ролі, яку вона має відігравати в українському суспільстві”, - зазначається у пункті 66 схвалених сьогодні висновків.

При цьому Комісія наголосила, що в цілому, представлений проект закону є кращим, ніж попередній проект закону про мови в Україні, висновки щодо якого були схвалені Комісією у березні цього року. Так, Комісія зазначила, що нинішній проект закону більше не приділяє спеціальної уваги російській мові, оскільки практично в усіх його положеннях посилення на цю мову замінені посиленнями на “регіональну мову та мову меншин”. Таке ставлення до російської мови, рівне, як і до інших регіональних мов або мов меншин, на думку Комісії, може бути сприятливим до інших регіональних мов в окремих сферах громадського життя.

“Тим не менше, є кілька сфер громадського життя, в яких російська за цим проектом отримує рівень захисту, відмінний від інших регіональних мов та мов меншин”, - сказала А.Т.Кіска.

У висновках Комісії зазначається, що, незважаючи на те, що відповідно до статті 10 Конституції України, українська є єдиною державною мовою, деякі статті проекту закону надають російській такий самий рівень захисту, як і українській. Зокрема, оприлюднення актів центральних органів влади російською мовою.

Крім того, Комісія відзначила, що визнання лінгвістичної свободи засобів масової інформації, виходячи з ринкових оцінок, може привести до домінування російської мови.

Комісія звернула увагу на відсутність в проекті закону вимог до теле-, радіокомпаній щодо щоденної квоти на мовлення державною мовою.

“В цих положеннях можна побачити навіть зменшення ролі української мови”, - написано у висновках.

У документі також зазначається, що запропоноване у статті 20.7 проекту закону формулювання щодо того, що в усіх загальних середніх навчальних закладах забезпечується вивчення державної мови і однієї з регіональних мов або мов меншин, запроваджує занадто чітке зобов'язання. На думку Комісії, слово “забезпечується” краще замінити на інше, яке б містило більше нюансів.

“На думку Комісії, захист російської мови та її використання як висловлення ідентичності членів українського суспільства, які вільно обрали таку лінгвістичну ідентифікацію, – виправдана ціль. Венеціанська комісія разом з тим підкреслила ризик ставлення до російської на тому самому рівні, що й до української, що може зменшити інтеграційну силу української мови та поставити під загрозу роль, яку українська має відігравати як єдина державна мова”, - написано у схваленому сьогодні документі.

“На папері це чудово, тепер є питання, чи зможе Україна на практиці втілити положення закону, чи є достатньо ресурсів фінансових, гуманітарних тощо щодо цього захисту”, - сказала представник Венеціанської комісії.

У зв'язку з цим, Комісія знову закликала до чесного балансу між захистом прав меншин з одного боку та збереженням державної мови як засобу інтеграції в суспільстві з іншого.

Як повідомляв УНІАН, народні депутати від Партії регіонів С.Ківалов та В.Колесніченко зареєстрували у Верховній Раді законопроект “Про засади державної мовної політики”, що передбачає використання регіональних мов або мов меншин нарівні з державною.

У пояснювальній записці до законопроекту зазначено, що у разі прийняття законопроекту, російська мова стане регіональною в 13 адміністративно-територіальних одиницях України (з 27-ми) – у Дніпропетровській, Донецькій, Запорізькій, Луганській, Миколаївській, Одеській, Сумській, Харківській, Херсонській, Чернігівській областях, АР Крим та м. Києві й Севастополі; кримськотатарська – в АР Крим, угорська – в Закарпатській області, румунська – в Чернівецькій. Інші мови традиційних національних меншин України отримують захист в менших адміністративно-територіальних одиницях.

[УНІАН](#)